

**MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN**

ORHAN, Tevfik Celâl (1905-26.8.1981): Şair. İlkokulu Erbil’de tamamladı. Daha sonra Kerkük İlmîye Mektebinde öğrenimini sürdürdü. 1934’de Erbil’de bir kitapevi kurdu. 1938 yılında devlet memuru oldu. Tuzhurmatı ve daha sonra da Kerkük’e tayin edildi. 1971’de emekli oldu. Ölümüne kadar Kerkük’te yaşadı. Başlangıçta divan edebiyatının etkisinde kalan şair, daha sonra heceyi benimsedi. Sade dil anlatımına bağlı kalan Tevfik Celâl en çok Orhan Seyfi Orhan’dan etkilendi. Eserlerinin pek azını yayımlamasına rağmen, güçlü bir dil ve şiir anlayışına sahip olduğunu ortaya koydu. Şiirleri *Beşir* ve *Kardaşlık* Dergilerinde yayımlandı. Ne yazık ki eserlerini içine alan bir kitap henüz yayımlanmadı.

Kay. : Ziyat Akkoyunlu- Suphi Saatçi, *Irak Muasır Türk Şairleri Antolojisi*, Ank. 1991, s. 205; Ata Terzibaşı, “Şairlerimizi Tanıyalım: Tevfik Celal Orhan”, *Kardaşlık*, yıl:7, sayı:1-2, Mayıs Haziran 1967, s. 56; *TDEA 7/130*. ⇨N. ÜNVER

ORHAN Selim (takma ad), bk. **RAN, Nazım Hikmet**

ORHAN Veli, bk. **KANIK, Orhan Veli**

ORHON, Mualla (11.5.1929-?): Şair ve roman yazarı. İstanbul’da doğdu. Babasının memuriyeti dolayısıyla çocukluğu ve gençliği İzmir’de geçti. İzmir Kız Lisesinden mezun oldu. *Ana* dergisinde köşe yazarlığı yaptı. Eserlerinde temiz ve duru bir Türkçeyle yazılmıştır. Şiirlerinden bir kısmı bestelenmiştir. **MESAM** ve **İLESAM** üyesidir. *İçimdeki Fırtına* adlı eseriyle Atatürk Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezinin 2000 Yılı Roman Yarışması Üçüncülük Ödülünü aldı. **Eserleri / Şiir**: *Sevgi Yağmuru* (İst. 1994), *Duygu Şelalesi* (İst. 1995), *Mor Salkımlar* (İst. 1996). **Roman**: *Aşk Yemini* (İst. 1998), *İçimdeki Fırtına* (İst. 2000), *Deprem Aşka Hikmedemez*.

Kay.: Mine Sağlam, “Mualla Orhon”, *Yeni Defne*, Nisan 2001, sayı:229, s.111; *TYA* s. 723. ⇨Yaz.Krl.

ORHON, Orhan Seyfi (1880-22.8.1972): Şair, yazar, İstanbul’da doğdu. Babası Albay

Mehmet Emin Beydir. İlk öğrenimini Çengelköy ilkokulu ile Havuzbaşı Mektebinde yaptı(1902). Beylerbeyi Rüştüyesini, Mercan İdadisini bitirdi(1909). Tıbbiye’ye girdi. Ancak bir anestezi sırasında fenalaşınca bu okulu terk etti, İstanbul’da Mekteb-i Hukuktan mezun oldu (1914). Meclis-i Mebusan Kavanin Kalemine memur olarak atandı. Gazeteciliğe başladı. Bacanağı Yusuf Ziya Ortaç ile 1922’de *Akbaba* dergisini neşretti. Dergi büyük ilgi gördü. *Papağan* (1924), *Güneş* (1926-1927. 17. sayı), *Resimli Dünya* (1924-1925, 21 sayı), *Edebiyat Gazetesi* (1932), *Aydabir* (1935), *Çınaraltı* (1941-1944) dergilerini yayımladı. Aynı zamanda *Milliyet*, *Tasvir-i Efkâr*, *Ulus*, *Zafer*, *Havadis* ve *Son Havadis* gibi çeşitli gazetelerde yazarlık ve başyazarlık yaptı; fıkra türü gazete yazıları yazdı. Ayrıca Harp Akademisi, Harbiye Mektebi, Erenköy Kız, Pertevniyal, İstanbul Erkek ve İtalyan liselerinde edebiyat öğretmenliği yaptı. 1944’te siyasi hayata atıldı. 1946’da Zonguldak milletvekili seçildi. 1965’te İstanbul’dan tekrar milletvekili oldu. 1969’dan vefatına kadar *Son Havadis* gazetesinde fıkra yazarlığı yaptı, İstanbul’da öldü. İnce bir nükte ve sohbet havası taşıyan mizahî yazıları ve fıkraları, daha ziyade millî ve içtimâî konuları kapsamaktadır. Güldürü yazılarında *Fiske* mahlasını kullandı. İlk şiirlerini aruz ölçüsüyle yazdı, sonra millî veznimiz olan hece veznine döndü. “Millî Edebiyat” hareketine katıldı. Millî Mücadele döneminde hece vezni ile yazdığı millî duyguları işleyen şiirleri ile tanındı. “Heccenin Beş Şairi” arasında yer aldı. Şiirleri *Yeni Mecmua* (1917-1918), *Büyük Mecmua* (1919), *Şair*(1918-1919) ve *Yarın*(1921-1922) gibi dergilerde yayımlandı. Çeşitli konularda makale, fıkra ve roman yazdı. “Peri Kızı ile Çoban Hikâyesi” adlı eseri, Z. Gökalp’ın fikirlerinin ne kadar tesirinde kaldığı görülmekte olup, manzum masalın en güzel örneklerinden biridir. Manzum ve mensur eserlerinde sade, akıcı bir dil kullandı. Duygulu, ahenkli, ince buluşlu şiirleri okuyucuyu

Orhan Seyfi Orhon'la Bir Konuşma

"Uydurma Dille Edebiyat Olmaz"

Roportaj: Öz Dokuman
Fotograflar: Kutlu Ertuna

OTOMOBİL Şişli'ye doğru kıvrılırken lisedeki talebelik günlerimi düşünüyordum. Hayatın ne tuhaf tecellisi oluyor. O zamanlar Beş Hececiler'i ders olarak öğreniyorduk. İsimlerini de bir çırpıda saymak şarttı. Bazan karıştırdığım olurdu; Celâl Şâhir'i Beş Hececiler'den sayar, Enis Behic'i hatırlayamazdım. Ama hiç karıştırmadığım iki isim vardı: Faruk Nafiz ve Orhan Seyfi. Faruk Nafiz'in Han Duvarları neyse, Orhan Seyfi'nin de Peri Kızı ile Çoban Hikâyesi benim için oydu.

Lisedeyken pek ağır gelen divân şiirinden sonra, Tevfik Fikretler, Mehmed Âkifler'i zevkle okumaya başlamıştık. Hece şairleri ise doğrudan doğruya bize hitab ediyordu. Anlaşılmayan hiçbir tarafları yoktu. Duyguları da, dilleri de bize yabancı gelmiyordu. Bundan yarım asır önce yeniydiler, yepyenyidiler. Ama asla yadırganmıyorlardı. Çünkü ifade ettikleri duygular bizim duygularımız, dil, bizim dilimizdi.

Orhan Seyfi, gerçek Türkçe'yi şiirimize sokan ediplerimizden biriydi. Onunla konuşmaya giderken, bu düşünceler arasına, yolun nasıl geçtiğini bilmedim. Şişli'yi biraz geçince arabağan indim. Evi hemen orada...

Orhan Seyfi Orhon, uzun boylu, hare-

ketli ve renkli konuşan bir yazar. Aşırıda şâir demem gerek ama o, yazı hayatının hemen her dalında kalem oynatmış edip.

Orhan Seyfi'nin «Çocuk Adam» adlı bir romanı vardır; çeşitli gazetelerde «Fiske» müstear adıyla mizah yazıları yazmış, fıkra ve makaleler yayınlamıştır.

— Şiir yazmaya ne zaman başladınız? diye sordum.

Kalın, siyah çerçevele gözlüğünün ardından bir süre baktı, sonra:

— Mercan İdâdisi'nde talebeydim, diye anlattı. Hocamız Celâl Şâhir idi. Edebiyat, şiir aşkını ondan aldık. O zamanlar mektepte bir duvar gazetesi çıkarırdık. Ben de bu gazeteye şiirler yazıyordum.

— Celâl Şâhir'in teşviki olmuştur tabii?

— Efendim, Celâl Şâhir hocamız... Üzerimizde tesiri olmuştur tabii. Teşviki de şöyle oldu: Bir şiir yazmıştım, Celâl Şâhir beğenmiş bunu, şiirin altına tebrikler diye yazmış. Kazandığım ilk takdir budur işte.

Orhan Seyfi, İstanbul'da Çengelköy'de doğmuş. Oradaki Havuzbaşı okulunu, sonra da Beylerbeyi Rüşdiyesi'ni bitirmiş. Oradan da Mercan İdâdisi'ne geçmiş. Ba-

bası Miralay Emin Bey, annesi Nimet Hanım'dır.

— Mercan İdâdisi'nden sonra? Diye soruyorum.

— 1914 senesinde Mekteb-i Hukuk'tan, yani İstanbul Dârü'l - fünûnu Hukuk Fakültesi'nden mezun oldum.

— Hatırmıda kaldığına göre, Meclis-i Meb'ûsân'da da bir görev almıştınız?

Orhan Seyfi, kalın siyah çerçevele gözlüğünü çıkardı, eliyle geniş bir kavis çizerek:

— O, 1914 senesindeydi, dedi. Evet, o yıl Hukuk Fakültesi'ni bitirmiştim, Osmanlı Meclis-i Meb'ûsânı Kavânin ve İçtimaat-ı Umumiye Kâtibi tayin edildim.

— Kaç yıl bu görevde kaldınız?

— Meclis kapatılıncaya kadar bu vazife de kaldım.

Genç Orhan Seyfi daha okul sıralarında dayken şiirler karalıyor... İçindeki, hayalindeki sevgiliye mısralar söylüyor... Bir şâirin nelerden ilham aldığı merak konusudur. Bir an düşünüp soruyorum:

— İlk şiirinizi nasıl yazdınız? Yani tanınmanızı sağlayan şiiriniz demek istiyorum...

Yine geniş bir hareket yapıyor, azıcık sesini kısarak:

— Fırtına ve Kar, diyor. İşte beni tanı-

tan, gittiğim toplantılarda ısrarla okumam istenen ilk şiirim budur. Fırtına ve Kar, arızla yazılmıştır.

Sözünü keserek soruyorum:

— Acaba yılım söylemek...

— 1916... Evet 1916 senesinde. O zamanlar 25 yaşlarında bir gençtim. Yani insanın hayalindeki sevgiliye şiirler terennüm ettiği bir devir. Fırtına ve Kar şiirim hemen tutuldu, beğenildi; pek çok kimse tarafından ezberlendi.

Sonra koltuğun yanındaki raftan bir kitap alarak birkaç sayfasını karıştırdı. Açık renk gözleri, buğulu buğulu olmuştu. 25 yaşın heyecanı ile anlatıyor şimdi:

— Arız vezinini kullanarak yazdım Fırtına ve Kar'ı. Burada şunu söylemek isterim. Fırtına ve Kar ile bir sevgi efsanesi anlatılmak, bir sevgi efsanesi yaşatılmak istenmiştir. Fırtına... Bazen hızlı uçuşta hâlinde, bazen biteviye eser rüzgâr. Değişik vezin kalıpları kullanarak, veznin ritmi ile fırtına taklit edilmiştir. Bunun için bu kısım serbest müstezatlarla yazılmıştır. Bakın size okuyayım:

Kudrümüşsan denizden intikam al!

Ufuklardan zalâm al!

Ağaçlar yık, bulutlar çâk çâk et!

Bütün dünyayı istersen helâk et!

Orhan Seyfi Orhon, 5 hececilerin tanınmış simalarından biridir.

Yahyâ Kemal ve Orhan Seyfi'nin Bestelenmiş Şiirleri

Yılmaz Öztuna

17 MAYIS 2001

Yahyâ Kemal Beyatlı.

GEÇEN ağustos ayında, büyük şâir ve yazarımız Orhan Seyfi'yi kaybettik. Kasım ayının ilk günü de, Yahyâ Kemal'in ölümünün 14'üncü yıldönümüdür. Bu münasebetle iki şâirimizin bestelenmiş şiirlerini toplayan bu yazımı yayınlıyorum. Makalemi, 82 yaşında, ölümünden 6 saat önce son makalesini Yahya Kemal hakkında yazan Orhan Seyfi Orhon'un büyük rûhuna ithaf ediyorum.

Aşağıda, Yahyâ Kemal Beyatlı (Üsküb, 2.XII.1884 - İstanbul, 1.XI.1958) ve Orhan Seyfi Orhon (İstanbul, 1890 - 22.VIII.1972) gibi iki eşsiz şâirin hangi şiirlerinin bestelendiklerini gösteriyorum. Yahyâ Kemal'in listesinin tam veya tama yakın olduğunu söyleyebilirim. Aynı şeyi Orhan

Seyfi'nin şiirleri için iddia edemem. Zira, onun şiirleri pek çoktur ve dağınık yerlerde.

Bestekârlar arasında pek tanınmışları olduğu gibi, mübtedî piyasacılar da var. Bunları da tesbit etmekte mahzur görmedim. Bestelerin hiçbirini hakkında da estetik bir değerlendirmeye girişmiyeceğim. Zira bu suretle bahis, tamamen musikiye intikal etmiş olur.

Bazı bestekârlar şiirin ilk değil, sonraki bir kit'asını bestelemişlerdir. Bunlar azdır, ama mevcuttur. Besteli mısra sayısı gösterilmeyenlerin daima 4 mısra besteledikleri anlaşılır. Zira musikimizde kullanılan esas birim, 4 mısralı güftell eserdir. Güfte olarak kullanılan şiirlerin yal-

nız ilk mısralarını veriyorum.

Aynı güftenin birden fazla bestekârcâ bestelendiği çok olmuştur. Böyle güfte-lerde bestekârlar, doğum tarihlerine göre sıralanmışlardır. En çok Yahyâ Kemal'in «Âheste çek kürekleri mehtâb uyanmasın» mısraı ile başlayan gazeli (5 defa) ve «Kalbim yine üzgün seni andım da derinden» şarkısı (4 defa) bestelenmiştir.

Yahyâ Kemal'in şiirlerinde şu makamlar kullanılmıştır: 7 defa Rast, 6 Mâhûr, 6 Nihâvend, 5 kürdî'li Hicâzkâr, 5 Uşşak, 3 Hicâz, 3 Muhayyer, 2 Acem-Aşîrân, 2 Hüz-zâm, 2 Segâh, 2 Sûz-i Dil, 1'er defa Bayatî, Çârgâh, Dilkeş - Hâverân, Evcârâ, Hisâr - Bûselik, Hümâyûn, İsfahân,

Karcıgar, Nevâ, Nîm Hisâr'da Kürdî, Reng-i Dil, Sabâ, Sultânî - Yegâh, Sûznâk, Şevk - Efvâ, Uzzâl, Yegâh.

Orhan Seyfi'nin şiirleri içinse şu makamlar kullanılmıştır: 6 Nihâvend, 3 Hicâz, 3 Uşşak, 2 Acem-Aşîrân, 2 Hüseyinî, 2 Karcıgar, 2 Muhayyer-Kürdî, 2 Rast, 2 Segâh, 1'er Acem-Kürdî, Aşk - Efvâ, Gül'î-zâr, Hüz-zâm, Mâhûr, Tâhir - Bûselik, Uzzâl, Yegâh.

YAHYÂ KEMAL'İN BESTELENMİŞ ŞİİRLERİ

Âheste çek kürekleri mehtâb uyanmasın (gazeli)

1 — Hasan Fehmi Mutel (1885 - 1964),
Karcıgar Şarkı

2 — Hayri Yenigün (1893), Segâh Yü-

İTTİHÂD-TERAKKÎ IN THE NOVELS THE REPUBLIC PERIOD

The ideology of the young Turks begin to effect the authors from the time of the beginning of Tanzimat. This effecting have occurred time to directly and sometimes indirectly.

The novels comprise my theme are the samples from the Republic Time and bear the effecting to the Young Turks indirectly. Because of this reason, the novels criticize both the time of İttihât-Terakkî Cemiyeti (Union and Developing Society) and its members. The novels which take their subjects from İttihât-Terakkî Cemiyeti anohave the following critics.:

- The members of İttihat-Terakki Cemiyeti had gained the reign by using military force.
- They also gained their status very quickly whenever they had no more experience for reigning.
- Although they declared to be against of pressure and tyranny of the previous regime, they did same during their reign.
- They did not agree with valid laws, instead, they left their opponents under their pressure.

e. They became rich people by means of illegal ways in a short time.

f. Their regime reasoned to lost two big countries of the Ottomans:

Libya and Balkans.

g. They also reasoned to join the First World War which were lost.

h. They were in the side of German colonialism.

i. They were also members of Masons.

j. Most of novels present them as non-aristocratic, rough and impolite persons.

On the other hand, Some novels present the result that the Turkish Independence War was gained by means of the members of the İttihât-Terakkî Cemiyeti, For this reason, after the gaining of the independence, this group of the authors criticize the new regime on the pessure to the members of the society.

But, according to my result in this dissertation, the İttihât-Terakkî Society and its party was not investigated and researched deeply by the modern Turkish authors and in their novels.

Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tez Özetleri 1990-1998, Konya, 1999. İSAM-DN:75074

cilt: I

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı
Doktora Tezi.

130

2 AGUSTOS 2001

ORHAN SEYFİ ORHON, HAYATI, GAZETECİLİĞİ, FİKRİ VE EDEBİ ŞAHSİYETİ, ESERLERİ

Ali DONBAY

Danışman : Prof.Dr.Önder GÖÇGÜN
1998, Sayfa: 250+5

XX. Yüzyıl Türk edebiyatının en önemli şairlerinden biri olan Orhan Seyfi Orhon, aynı zamanda bir mizah yazarı, gazeteci ve politikacıdır.

İlk şiirlerini II.Meşrutiyet yıllarında yayınlayan Orhan Seyfi'nin aruzdan heceye geçişi Ziya Gökalp'ın tesiriyle olmuştur. Sanat hayatında Yeni Lisan Hareketi prensiplerine ve Milli Edebiyat Akımı ilkelerine bağlı kalan Orhan Seyfi Orhon, genellikle Beş Hececiler olarak anılan şairlerden biri olarak Türk edebiyatı tarihine geçer. Mizaha yöneldiği ve yoğun gazetecilik çalışmalarıyla geçirdiği Cumhuriyet yıllarında ise, zaman zaman şiire geri dönmekle birlikte, hiçbir edebi harekete katılmayarak, sanatını bağımsız bir şahsiyet halinde sürdürmeyi başarır.

Orhan Seyfi Orhon, Yeni Türk Edebiyatının pek çok temsilcisi gibi, yalnızca şairliği ile tanınmak şanssızlığına uğrayanlardan biridir. Bununla birlikte, şiiri ve poetikası hakkında tutarlı hükümlerin verildiği ve ilk hececi şairler arasındaki gerçek yerinin tam olarak tespit edildiği söylenemez. Onun basın ve mizah dünyasındaki yeri, siyasi misyonu ve fikri cephesi tamamen ihmal edilmiştir.

Bugüne kadar herhangi bir akademik araştırmaya konu olmayan Orhan Seyfi Orhon hakkındaki bu doktora tezi 4 bölümden oluşmaktadır:

1. Bölümde Orhan Seyfi Orhon'un hayatı, doğum yeri ve yılı, çocukluğu, öğrenimi, memuriyete atılışı, öğretmenliği, milletvekilliği vd. başlıklar altında ele alınmıştır.

Asıl mesleği olan gazeteciliği 2.Bölümde incelenmiştir.

3. Bölümde, Orhan Seyfi'nin şair, mizah yazarı ve gazeteci olarak fikri ve edebi şahsiyeti üzerinde durulmuştur.

Onun bütün eserleri ise 4.Bölümde değerlendirilmiştir.

Tezin sonundaki, genel bir değerlendirmenin yapıldığı sonuç bölümünü, Orhan Seyfi Orhon'un kitap olarak basılan eserleri, dergi ve gazetelerdeki şiir ve yazıları ile bu çalışmada kullanılan ve faydalanılan diğer kaynakların sıralandığı bibliyografya izlemektedir.

***

ed. Th. Menzel, Leipzig 1932, 329-54; E.A. Zachariadou, *Ἱστορία καὶ Θρόνοι τῶν Παλαιῶν Σουλτανῶν 1300-1400*, Athens 1991; eadem, *S'enrichir en Asie Mineure au quatorzième siècle*, in *Hommes et richesses dans l'empire byzantin*, ed. V. Kravari et al., ii, Paris 1991, 215-24; eadem, *Trade and Crusade, Venetian Crete and the Emirates of Menteshe and Aydin (1300-1415)*, Library of the Hellenic Institute of Byzantine and Post-Byzantine Studies, xi, Venice 1983. (E.A. ZACHARIOU)

ORKHAN KEMĀL, Mehmed Rāshid (Orhan Kemāl Ögütçü), Turkish short story writer and novelist, born in Adana, Ceyhan, on 15 September 1914, died in 1970. His father 'Abd ül-Kādir Kemālī was a lawyer who became a first-term MP (1920-3) and Minister of Justice for a while and founded the Ehālī Djümhūriyyet party in Adana but was forced to flee to Syria upon the closure of his party. Orhan Kemāl left secondary school and went with his father, and for a year they lived in Syria and Lebanon, where he worked at a printing house (reflected in his later novel *Baba evi*). In 1932 his father died and Orhan came back to Adana, working as a labourer, weaver, secretary and stock-taker in the cotton mills (1932-8). During his spare time he read extensively and began to write adventure novels and plays. While doing his military service, he wrote poetry under the pseudonym Raşit Kemali (later he also used that of Orhan Raşit). He was arrested on the allegation that he had engaged in political propaganda and was imprisoned for 5 years (1938-43). He published his first story *Balık*, in 1940, and between 1941-3, his stories were published in *Yeni edebiyat*, *Yürüyüş*, *İkdam*, *Yurt ve dünya*, and *Adımlar*. In Bursa prison he met Nâzım Hikmet [q.v.] and wrote prose under his influence, and in 1945, the literary journal *Varlık* declared him to be the most popular story writer. In 1943 he had come back to Adana, and when he could no longer find employment, moved to İstanbul with his family and tried to make a living as a writer. In 1949 *Ekmek kağısı* and his first novel *Baba evi* were published, and he then became famous; in 1958 *Kardeş payı* and in 1969 *Önce ekme* won literary prizes. He still had to write for his living, and produced novels, short stories, interviews, scripts for cinema and theatre. In 1970 he was invited to Bulgaria, where he died on 2 June.

In his works Orhan Kemāl told of the small people who struggled to earn their daily bread—labourers who worked in the fields and factories of the Çukurova, people who lived in the slums of the big city. His characters therefore are workers, small government officials, beggars, garbage collectors, inmates, villagers, drivers, whores and the like. He played a great role in introducing "life in the prison" as a theme to Turkish short story. He was keen to reflect the social state of women and children in his works. His women have the traditional positive attributes, and his child heroes begin to work before they can enjoy their childhood. Some of his works reflect the conditions after the war years: effects of industrialisation, capitalism, changing traditions of the lower classes, especially in the Adana region. He reflected on his childhood, and the stories he heard from his inmates during his imprisonment. His works after 1946 are about the class war, and the bitter indifference of the big cities to poor people became a dominant theme. He does not describe the psychological dispositions of his characters, but this is reflected instead in the dialogues of the characters themselves. His language and style are plain, without metaphors and similes. Most of his works have been made into films, with the scripts by the author himself.

Bibliography: 1. First editions. (a) Novels: *Baba evi*, 1949; *Avare yıllar*, 1950; *Murtaza*, 1952; *Cemile*, 1952; *Bereketli topraklar üzerinde*, 1954 (in French: *Sur les terres fertiles*, Paris, Gallimard, 1971); *Suçlu*, 1957; *Devlet kuşu*, 1958; *Vukuat var*, 1959; *Gävurun kızı*, 1959; *Dünya evi*, 1960; *El kızı*, 1960; *Hanımın çiftliği*, 1961; *Gurbet kuşları*, 1962; *Eskici ve oğulları*, 1962; *Sokakların çocuğu*, 1963; *Kanlı topraklar*, 1963; *Bir Filiz vardı*, 1965; *Müfettişler müfettişi*, 1966; *Yalancı dünya*, 1966; *Evlere birisi*, 1966; *Arkadaş ıslıkları*, 1968; *Sokaklardan bir kız*, 1968; *Üç kağıtçı*, 1969; *Kötü yol*, 1969; *Kaçak*, 1970. (b) Stories: *Ekmek kağısı*, 1949; *Sarhoşlar*, 1951; *Çamaşırının kızı*, 1952; *72 koğuş*, 1954; *Grev*, 1954; *Arka sokak*, 1956; *Kardeş payı*, 1957; *Babil kulesi*, 1957; *Serseri milyoner*, 1957; *Küçücük*, 1960; *Mahalle kağısı*, 1963; *Dünyada harp vardı*, 1963; *İşsiz*, 1966; *Önce ekme*, 1968; *Küçüklük ve büyüklük*, 1971.

2. Studies. Y. Kenan Karacanlar, *Orhan Kemal*, İstanbul 1974; H. Altunkaynak, A. Bezirci, *Orhan Kemal*, İstanbul 1977; O. Önertoy, *Türk roman ve öyküsü*, Ankara 1984; C. Kudret, *Türk edebiyatında hikâye ve roman*, İstanbul 1990. (ÇİĞDEM BALIM)

ORKHAN SEYFİ (Orhan Seyfi Orhon), Turkish poet and journalist, born in 1890 in İstanbul, died in 1972. He was the son of Colonel Emin and Ni'met. After finishing Mekteb-i Hukuk (İstanbul Darülfünun Hukuk Fakültesi, i.e. Faculty of Law) in 1914, the same year he became a secretary at the Othmānlī Meclis-i Meb'ūthānī until its suspension. In 1913 he published a small book of poems *Fırına ve kâr* in 'arūd metre. His second book, *Peri kızı ile çoban hikâyesi*, a poetic tale with a Turkic theme written in syllabic metre, was published in 1919. He taught literature at several schools in İstanbul, and then in 1922 he began to publish *Ak baba*, the famous satirical magazine, with Yüsus Ziyâ. In 1924 he launched *Resimli dünyâ*, a children's magazine, followed by *Güneş*, *Papaghan* and *Yeni kalem* magazines in 1927. In 1932 he published *Edebiyat gazetesi*, in 1935 *Ayda bir*, and in 1942 *Çınaraltı*. In 1946 he became an MP for the Halk partisi (Republican People's Party) from Zonguldak. In 1960 he returned to journalism. In 1965 he joined the Adalet partisi (Justice Party) as an MP from İstanbul. From 1969 until his death on 22 August 1972, he worked as a journalist.

Throughout his life, he wrote for many newspapers and magazines, including *Taşvür-i efkâr*, *Cumhuriyet*, *Ulus*, *Zafer* and *Son Havadis*. As a poet, his first poems are in 'arūd/aruz, but later he became one of the famous promoters of syllabic metre of the National literary movement between 1908-12. In fact, he is known as one of the group of young poets called the "Five poets of the syllabic metre" (Faruk Nafiz Çamlıbel, Enis Behiç Koryürek, Halit Fahri Ozansoy and Yusuf Ziya Ortaç being the others). His popular poems have been set to music.

Bibliography: 1. Selected works. (a) Poetry: *Fırına ve kâr*, 1919; *Peri kızı ile çoban hikâyesi*, 1919; *Gönülden sesler*, 1922; *O beyaz bir kuştur*, 1941; *Keroan*, 1964; *İşte sevdiğim dünya*, 1965; *Şiirler*, 1970. (b) Novel: *Çocuk adam*, 1964. (c) Satire: *Asri Kerem*, 1942. (d) Collected articles: *Dün, bugün, yarın*, 1943; *Kulaktan kulağa*, 1943; *Hicivler*, 1951. (e) Short story: *Düğün gecesi*, 1957.

2. Studies. Ş. Kurdakul, *Şiirler ve yazarlar sözlüğü*, İstanbul 1971; N.S. Banarlı, *Türk edebiyatı tarihi*, Ankara 1984; S.K. Karaalioglu, *Türk edebiyatı tarihi*, İstanbul 1986. (ÇİĞDEM BALIM)

ORKHON, a river of the northern part of what is now the Mongolian People's Republic; it joins the Selenga to flow northwards eventually into Lake Baikal.

106 KACIM 105
150199
Orhan kemal
Seyfi